

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 25ης Μαρτίου 2004 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-480/00 έως C-482/00, C-484/00, C-489/00 έως C-491/00 και C-497/00 έως C-499/00,

που έχουν ως αντικείμενο αιτήσεις του Tribunale amministrativo regionale del Lazio (Ιταλία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, με τις οποίες ζητείται, στο πλαίσιο των διαφορών που εκκρεμούν ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Azienda Agricola Ettore Ribaldi

και

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA),

Ministero del Tesoro, del Bilancio e della Programmazione Economica,

παρουσία της:

Caseificio Nazionale Novareze Soc. coop. arl (C-480/00),

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

μεταξύ

Domenico Buttiglione κ.λπ.

και

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA),

Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (C-481/00),

μεταξύ

Azienda Agricola Ettore Raffa κ.λπ.

και

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA),

**Ministero del Tesoro, del Bilancio e della Programmazione Economica
(C-482/00),**

μεταξύ

Carlo Balestreri

και

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA),

Ministero del Tesoro, del Bilancio e della Programmazione Economica,

παρουσία της:

Parmalat SpA (C-484/00),

μεταξύ

Azienda Agricola «Corte delle Piacentine» κ.λπ.

και

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA) (C-489/00),

μεταξύ

Cesare e Michele Filippi ss

και

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA),

**Ministero del Tesoro, del Bilancio e della Programmazione Economica
(C-490/00),**

μεταξύ

Cooperativa Produttori Latte Associati della Lessinia arl

και

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA),

**Ministero del Tesoro, del Bilancio e della Programmazione Economica
(C-491/00),**

μεταξύ

Azienda Agricola Simone e Stefano Gonal di Gonzato

και

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA),

**Ministero del Tesoro, del Bilancio e della Programmazione Economica
(C-497/00),**

μεταξύ

Azienda Agricola Gianluigi Cerati e Maria Ceriali ss

και

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA),

**Ministero del Tesoro, del Bilancio e della Programmazione Economica
(C-498/00),**

και μεταξύ

**Nicolò Musini, ενεργούντος για λογαριασμό της Azienda Agricola Tenuta di
Fassia,**

και

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA),

Ministero del Tesoro, del Bilancio e della Programmazione Economica,

παρουσία της:

Cooperativa Produttori Latte Soc. coop. arl (C-499/00),

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία και το κύρος των άρθρων 1, 2 και 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) 3950/92 του Συμβουλίου, της 28ης Δεκεμβρίου 1992, για τη θέσπιση συμπληρωματικής εισφοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 405, σ. 1), και των άρθρων 3 και 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) 536/93 της Επιτροπής, της 9ης Μαρτίου 1993, περί λεπτομερών κανόνων εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 57, σ. 12),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Β. Σκουρή (εισηγητή), προεδρεύοντα του τμήματος, C. Gulmann και J.-P. Puissochet, F. Macken και N. Colneric, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Léger,
γραμματείς: L. Hewlett και H. A. Rühl, κύριοι υπάλληλοι διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Azienda Agricola Ettore Ribaldi, εκπροσωπούμενη από την E. Ermondi, avvocatessa,

- οι D. Buttiglione κ.λπ., εκπροσωπούμενοι από τους G. R. Notarnicola και M. de Stasio, avvocati,

- οι Azienda Agricola Ettore Raffa κ.λπ., εκπροσωπούμενοι από τους C. Verticale, M. Condinanzi και B. Nascimbene, avvocati,

- ο C. Balestreri, εκπροσωπούμενος από τους C. Verticale, M. Condinanzi και B. Nascimbene, avvocati,

- οι Azienda Agricola «Corte delle Piacentine» κ.λπ., εκπροσωπούμενοι από τον R. Corradi, avvocato,

- η Cesare e Michele Filippi ss, εκπροσωπούμενη από την M. Aldegheri, avvocatessa,

- η Cooperativa Produttori Latte della Lessinia arl, εκπροσωπούμενη από την M. Aldegheri, avvocatessa,

- η Azienda Agricola Simone e Stefano Gonal di Gonzato, εκπροσωπούμενη από τους G. Gabrieli και F. Volpe, avvocati,

- η Azienda Agricola Gianluigi Cerati e Maria Ceriali ss, εκπροσωπούμενη από τους G. Pizzoccaro και S. Bernocchi, avvocati,

- ο N. Musini, ενεργών για λογαριασμό της Azienda Agricola Tenuta di Fassia, εκπροσωπούμενος από τους M. Nicolini, B. Nascimbene και M. Condinanzi, avvocati,

- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον I. M. Braguglia, επικουρούμενο από τους O. Fiumara και G. Aiello, avvocati dello Stato,

- το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενο από τους J. Carbery και F. P. Ruggeri Laderchi,

- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους M. Niejahr και L. Visaggio,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Azienda Agricola Ettore Ribaldi, εκπροσωπούμενης από την E. Ermondi, των D. Buttiglione κ.λπ. εκπροσωπούμενων από τους G. R. Notarnicola και M. de Stasio, των Azienda Agricola Ettore Raffa κ.λπ., των C. Balestreri και M. Musini, ενεργούντων για λογαριασμό της Azienda Agricola Tenuta di Fassia, εκπροσωπούμενων από τους M. Condinanzi και B. Nascimbene, των Azienda Agricola «Corte della Piacentine» κ.λπ., εκπροσωπούμενων από τους R. Corradi και M. Tomaselli, avvocati, της Cesare e Michele Filippi ss και της Cooperativa Produttori Latte della Lessinia arl, εκπροσωπούμενων από τον M. Aldegheri, της Azienda Agricola Simone e Stefano Gonal di Gonzato, εκπροσωπούμενης από τους F. Volpe, F. Gabrieli και F. Piazza, avvocati, της Azienda Agricola Gianluigi Cerati e Maria Ceriali ss, εκπροσωπούμενης από τον S. Bernocchi, της Ιταλικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον O. Fiumara, της Ελληνικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον Γ. Κανελλόπουλο, του Συμβουλίου, εκπροσωπούμενου από τον F. P. Ruggeri Laderchi, και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από την C. Cattabriga, κατά τη συνεδρίαση της 12ης Δεκεμβρίου 2002,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 8ης Μαΐου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με αποφάσεις της 6ης Ιουλίου 2000, οι οποίες περιήλθαν στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 29 Δεκεμβρίου 2000, το Tribunale amministrativo regionale del Lazio υπέβαλε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, επτά προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία και το κύρος των άρθρων 1, 2 και 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) 3950/92 του Συμβουλίου, της 28ης Δεκεμβρίου 1992, για τη θέσπιση συμπληρωματικής εισφοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 405, σ. 1), και των άρθρων 3 και 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) 536/93 της Επιτροπής, της 9ης Μαρτίου 1993, περί λεπτομερών κανόνων εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 57, σ. 12).
- 2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυσαν στο πλαίσιο διαφορών μεταξύ διαφόρων Ιταλών γαλακτοπαραγωγών, αφενός, και της Azienda di Stato per gli Interventi nel Mercato Agricolo (κρατικής υπηρεσίας για τις παρεμβάσεις στη γεωργική αγορά, στο εξής: AIMA), και, σε ορισμένες υποθέσεις, του Ministero del Tesoro, del Bilancio e della Programmazione Economica (Υπουργείου Οικονομικών, Προϋπολογισμού και Οικονομικού Προγραμματισμού) ή του Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (Υπουργείου Γεωργικής και Δασικής πολιτικής), αφετέρου, ως προς το ζήτημα των αποφάσεων που έλαβε η AIMA το 1999 για διόρθωση των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς που είχαν χορηγηθεί για τις γαλακτοπαραγωγικές περιόδους 1995/1996 και 1996/1997, ανακατανομή των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς που δεν είχαν χρησιμοποιηθεί για τις περιόδους αυτές και, συνακόλουθα, νέο υπολογισμό των εισφορών που όφειλαν οι παραγωγοί για τις εν λόγω περιόδους.

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση

- 3 Το 1984, λόγω της έμμονης δυσαναλογίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, θεσπίστηκε καθεστώς συμπληρωματικής εισφοράς, με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 804/68 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1968, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 82), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 856/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984 (ΕΕ L 90, σ. 10, στο εξής: κανονισμός 804/68), και με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68 (ΕΕ L 90, σ. 13). Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο 5γ, οφείλεται συμπληρωματική εισφορά για τις ποσότητες γάλακτος που υπερβαίνουν την εκάστοτε καθοριζόμενη ποσότητα αναφοράς.
- 4 Το εν λόγω καθεστώς συμπληρωματικής εισφοράς, η ισχύς του οποίου ορίστηκε αρχικώς μέχρι την 1η Απριλίου 1993, παρατάθηκε μέχρι την 1η Απριλίου 2000 με τον κανονισμό 3950/92.
- 5 Το άρθρο 1 του κανονισμού αυτού ορίζει:

«Θεσπίζεται, για επτά νέες διαδοχικές περιόδους δώδεκα μηνών, αρχής γενομένης από 1ης Απριλίου 1993, συμπληρωματική πρόσθετη εισφορά, η οποία επιβαρύνει τους παραγωγούς αγελαδινού γάλακτος, επί των ποσοτήτων γάλακτος ή ισοδυνάμου γάλακτος οι οποίες παραδίδονται σε αγοραστή ή πωλούνται απευθείας προς κατανάλωση, κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης δωδεκάμηνης περιόδου, και οι οποίες υπερβαίνουν ποσότητα που θα καθοριστεί.

Η εισφορά καθορίζεται στο 115 % της ενδεικτικής τιμής του γάλακτος.»

6 Κατά το άρθρο 2 του ίδιου κανονισμού:

«1. Η εισφορά οφείλεται για όλες τις ποσότητες γάλακτος ή ισοδυνάμου γάλακτος που διατίθενται στο εμπόριο κατά την οικεία δωδεκάμηνη περίοδο και οι οποίες υπερβαίνουν μία από τις ποσότητες που αναφέρονται στο άρθρο 3. Κατανέμεται μεταξύ των παραγωγών που συνέβαλαν στην υπέρβαση.

Σύμφωνα με την απόφαση του κράτους μέλους, η συμμετοχή των παραγωγών στην καταβολή της οφειλόμενης εισφοράς καθορίζεται, μετά από ανακατανομή ή όχι των μη χρησιμοποιηθεισών ποσοτήτων αναφοράς, είτε στο επίπεδο του αγοραστή σε συνάρτηση με την απομένουσα υπέρβαση, αφού προηγουμένως κατανεμηθούν, κατ' αναλογία προς τις ποσότητες αναφοράς που διαθέτει κάθε παραγωγός, οι μη χρησιμοποιηθείσες ποσότητες αναφοράς, είτε σε εθνικό επίπεδο, σε συνάρτηση με την υπέρβαση της ποσότητας αναφοράς την οποία διαθέτει κάθε παραγωγός.

[...]

4. Όταν οφείλεται η εισφορά και το εισπραχθέν ποσό την υπερβαίνει, το κράτος μέλος μπορεί να διαθέσει το υπερβάλλον εισπραχθέν ποσό για τη χρηματοδότηση των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 8, πρώτη περίπτωση, και/ή να το επαναδιανείμει στους παραγωγούς που εμπίπτουν σε κατηγορίες προτεραιότητας που ορίζονται από τα κράτη μέλη βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που θα καθοριστούν ή που αντιμετωπίζουν εξαιρετικές περιστάσεις που προκύπτουν από την εφαρμογή εθνικής διάταξης που δεν σχετίζεται με το παρόν σύστημα.»

- 7 Το άρθρο 4 του κανονισμού 3950/92, το οποίο καθορίζει τα κριτήρια για τον υπολογισμό της ατομικής ποσοστώσεως που μπορεί να διαθέτει κάθε παραγωγός, ορίζει:

«1. Η διαθέσιμη ατομική ποσότητα αναφοράς για μια εκμετάλλευση είναι ίση προς τη διαθέσιμη στις 31 Μαρτίου 1993 ποσότητα και αναπροσαρμόζεται, ενδεχομένως για καθεμία από τις εν λόγω περιόδους, κατά τρόπο ώστε το σύνολο των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς της ίδιας φύσης να μην υπερβαίνει την αντίστοιχη συνολική ποσότητα που αναφέρεται στο άρθρο 3, λαμβανομένων υπόψη των τυχόν μειώσεων που επιβάλλονται για την τροφοδοσία του εθνικού αποθέματος που αναφέρεται στο άρθρο 5.

2. Η ατομική ποσότητα αναφοράς αυξάνεται ή καθορίζεται μετά από δεόντως αιτιολογημένη αίτηση του παραγωγού, ώστε να λαμβάνονται υπόψη τυχόν μεταβολές που επηρεάζουν τις παραδόσεις του ή/και τις απευθείας πωλήσεις τους. Η αύξηση ή ο καθορισμός μιας ποσότητας αναφοράς υπόκειται σε αντίστοιχη μείωση ή κατάργηση της άλλης ποσότητας αναφοράς που διαθέτει ο παραγωγός. Οι προσαρμογές αυτές δεν είναι δυνατόν να συνεπάγονται για το οικείο κράτος μέλος την αύξηση του συνόλου των παραδόσεων και απ' ευθείας πωλήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 3.

Σε περίπτωση οριστικών μεταβολών των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς, οι ποσότητες που αναφέρονται στο άρθρο 3 προσαρμόζονται ανάλογα, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 11.

[...]

8 Τέλος, κατά το άρθρο 10 του εν λόγω κανονισμού:

«Η εισφορά θεωρείται ότι αποτελεί μέρος των παρεμβάσεων που προορίζονται για τη σταθεροποίηση των γεωργικών αγορών και διατίθεται για τη χρηματοδότηση των δαπανών του γαλακτοκομικού τομέα.»

9 Η πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 536/93 ορίζει ότι «από την κτηθείσα πείρα έχει διαπιστωθεί ότι σημαντικές καθυστερήσεις, τόσο όσον αφορά τη διαβίβαση των στοιχείων των σχετικών με τη συλλογή γάλακτος ή τις απευθείας πωλήσεις, όσο και την πληρωμή της εισφοράς, εμποδίζουν το καθεστώς να είναι απολύτως αποτελεσματικό» και «ότι πρέπει, ως εκ τούτου, να εξαχθούν από την πείρα του παρελθόντος τα αναγκαία διδάγματα και να επιβληθούν αυστηρές απαιτήσεις όσον αφορά τις προθεσμίες ανακοίνωσης και πληρωμής, οι οποίες πρέπει να συνοδεύονται από κυρώσεις».

10 Το άρθρο 3 του κανονισμού αυτού ορίζει:

«1. Στο τέλος καθεμιάς από τις περιόδους που αναφέρονται στο άρθρο 1 του κανονισμού [...] 3950/92, ο αγοραστής καταρτίζει για κάθε παραγωγό υπολογισμό όπου αναφέρονται, συναρτήσει της ποσότητας αναφοράς και την αντιπροσωπευτικής περιεκτικότητας σε λιπαρή ουσία τις οποίες ο τελευταίος αυτός διαθέτει, ο όγκος και η περιεκτικότητα σε λιπαρή ουσία του γάλακτος ή/και του ισοδύναμου γάλακτος που έχει παραδοθεί στη διάρκεια της περιόδου αυτής.

[...]

2. Πριν τις 15 Μαΐου κάθε έτους, ο αγοραστής κοινοποιεί στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους τον πίνακα των υπολογισμών που έχουν καταρτιστεί για κάθε παραγωγό ή, κατά περίπτωση, σύμφωνα με την απόφαση του κράτους μέλους, τον συνολικό όγκο και τον όγκο που διορθώνεται σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, και τη μέση περιεκτικότητα σε λιπαρή ουσία του γάλακτος ή/και του ισοδυνάμου γάλακτος που έχει παραδοθεί από τους παραγωγούς, καθώς και το σύνολο των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς και τη μέση αντιπροσωπευτική περιεκτικότητα σε λιπαρή ουσία που διαθέτουν οι παραγωγοί αυτοί.

Σε περίπτωση μη τήρησης της προθεσμίας, ο αγοραστής οφείλει πρόστιμο ίσο προς το ποσό της οφειλόμενης λόγω υπέρβασης 0,1 % εισφοράς για το σύνολο των ποσοτήτων γάλακτος ή ισοδυνάμου γάλακτος που έχουν παραδοθεί σ' αυτούς από τους παραγωγούς. Το πρόστιμο αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 20 000 ECU.

3. Το κράτος μέλος μπορεί να προβλέπει ότι η αρμόδια αρχή κοινοποιεί στον αγοραστή το ποσό της εισφοράς το οποίο οφείλει, αφού, σύμφωνα με την απόφαση του κράτους μέλους αποδώσει εκ νέου ή όχι, ολικώς ή μερικώς, τις μη χρησιμοποιηθείσες ποσότητες αναφοράς είτε απευθείας στους ενδιαφερομένους παραγωγούς είτε στους αγοραστής, για να κατανεμηθούν μεταξύ των ενδιαφερομένων παραγωγών.

4. Πριν την 1η Σεπτεμβρίου κάθε έτους, ο αγοραστής που οφείλει την εισφορά καταβάλλει στον αρμόδιο οργανισμό το οφειλόμενο ποσό σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται από το κράτος μέλος.

Σε περίπτωση μη τήρησης της προθεσμίας πληρωμής, τα οφειλόμενα ποσά αποδίδουν ετησίως τόκο, του οποίου το επιτόκιο καθορίζεται από το κράτος μέλος και δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το επιτόκιο που εφαρμόζεται σε περίπτωση ανάκτησης των αχρεωστήτων καταβληθέντων ποσών.»

11 Το άρθρο 4 του ίδιου κανονισμού ορίζει:

«1. Όσον αφορά τις απευθείας πωλήσεις, στο τέλος των περιόδων που αναφέρονται στο άρθρο 1 του κανονισμού [...] 3950/92, ο παραγωγός ανακεφαλαιώνει σε δήλωση τον όγκο γάλακτος ή/και άλλων γαλακτοκομικών προϊόντων, ανά προϊόν, που έχουν πωληθεί απευθείας για κατανάλωση ή/και σε εμπόρους χονδρικής πωλήσεως, σε επιχειρήσεις κατεργασίας ή σε εμπόρους λιανικής πωλήσεως.

[...]

2. Πριν από τις 15 Μαΐου κάθε έτους, ο παραγωγός υποβάλλει την δήλωσή του στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους.

Σε περίπτωση μη τήρησης της προθεσμίας, ο παραγωγός οφείλει την εισφορά για το σύνολο των ποσοτήτων γάλακτος ή ισοδυνάμου γάλακτος που έχουν πωληθεί απευθείας και υπερβαίνουν την ποσότητα αναφοράς που διαθέτει ή, αν δεν υφίσταται υπέρβαση, οφείλει πρόστιμο ίσο προς το ποσόν της οφειλόμενης εισφοράς για υπέρβαση 0,1 % της ποσότητας αναφοράς την οποία διαθέτει. Το πρόστιμο αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 1 000 ECU.

Αν δεν υποβληθεί η δήλωση πριν από την 1η Ιουλίου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 5, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού [...] 3950/92 μετά τη λήξη προθεσμίας 30 ημερών η οποία ακολουθεί την προειδοποίηση του κράτους μέλους.

3. Το κράτος μέλος μπορεί να προβλέπει ότι η αρμόδια αρχή κοινοποιεί στον παραγωγό το ποσό της οφειλόμενης εισφοράς, αφού, σύμφωνα με την απόφαση του κράτους μέλους αποδώσει εκ νέου ή όχι, ολικώς ή μερικώς τις μη χρησιμοποιηθείσες ποσότητες στους ενδιαφερόμενους παραγωγούς.

4. Πριν από την 1η Σεπτεμβρίου κάθε έτους, ο παραγωγός καταβάλλει το οφειλόμενο ποσό στον αρμόδιο οργανισμό σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται από το κράτος μέλος.

Σε περίπτωση μη τήρησης της προθεσμίας πληρωμής, τα οφειλόμενα ποσά αποδίδουν ετησίως τόκο, του οποίου το επιτόκιο καθορίζεται από το κράτος μέλος [...].».

12 Το άρθρο 5 του κανονισμού 536/93 ορίζει:

«1. Τα κράτη μέλη προσδιορίζουν, κατά περίπτωση, τις κατηγορίες προτεραιότητας των παραγωγών που αναφέρονται στο άρθρο 2, παράγραφος 4, του κανονισμού [...] 3950/92, συναρτήσει ενός ή περισσότερων από τα ακόλουθα αντικειμενικά κριτήρια που εφαρμόζονται κατά σειρά προτεραιότητας:

[...]

β) γεωγραφική θέση της εκμετάλλευσης και, κατά πρώτον, ορεινές περιοχές, όπως ορίζονται στο άρθρο 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 75/268/ΕΟΚ του Συμβουλίου [...],

[...]».

13 Κατά το άρθρο 7 του ίδιου κανονισμού:

«1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ελέγχου προς διασφάλιση της είσπραξης της εισφοράς επί των ποσοτήτων γάλακτος και ισοδυνάμου γάλακτος που τίθενται σε εμπορία καθ' υπέρβαση της μίας ή της άλλης των ποσοτήτων οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 3 του κανονισμού [...] 3950/92. [...]

[...]

3. Το κράτος μέλος επαληθεύει στην πράξη την ακρίβεια της λογιστικής των ποσοτήτων γάλακτος και ισοδυνάμου γάλακτος που τίθενται σε εμπορία και, για το σκοπό αυτό, προβαίνει σε ελέγχους των μεταφερομένων ποσοτήτων γάλακτος κατά τη διάρκεια της περισυλλογής στις εκμεταλλεύσεις και διενεργεί επιτόπου έλεγχο:

- α) όσον αφορά τους αγοραστές, των υπολογισμών που αναφέρονται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, της αντιστοιχίας μεταξύ της λογιστικής υλικού και εφοδιασμού που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στοιχεία γ' και δ', και των εμπορικών και άλλων εγγράφων που δικαιολογούν τη χρησιμοποίηση του γάλακτος και του ισοδύναμου γάλακτος που περι[συ]νελέγησαν
- β) όσον αφορά τους παραγωγούς που διαθέτουν ποσότητα αναφοράς απευθείας πωλήσεων, της αντιστοιχίας μεταξύ της δήλωσης που αναφέρεται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, και της λογιστικής υλικού που αναφέρεται στην παράγραφο 1, στοιχείο στ'.

[...]»

Η εθνική κανονιστική ρύθμιση

- 14 Το καθεστώς συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος τέθηκε αρχικώς σε ισχύ στην Ιταλία με τον νόμο 468, της 26ης Νοεμβρίου 1992 (*GURI* [Επίσημη Εφημερίδα της Ιταλικής Δημοκρατίας] αριθ. 286, της 4ης Δεκεμβρίου 1992, σ. 3, στο εξής: νόμος 468/92). Ο νόμος αυτός καθόριζε, μεταξύ άλλων, τα κριτήρια για τη χορήγηση των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς, καθώς και τις λεπτομέρειες σχετικά με την εθνική αντιστάθμιση (ανακατανομή των ποσοτήτων αναφοράς που δεν χρησιμοποιήθηκαν). Ακολούθησε μια σειρά κανονιστικών ρυθμίσεων οι οποίες υπέστησαν πολλές τροποποιήσεις. Στο πλαίσιο αυτών των νομοθετικών και κανονιστικών εξελίξεων, εκδόθηκε, αφενός, το νομοθετικό διάταγμα 727, της 23ης Δεκεμβρίου 1994 (*GURI* αριθ. 304, της 30ής Δεκεμβρίου 1994, σ. 5, στο εξής: νομοθετικό διάταγμα 727/94), νυν, κατόπιν τροποποίησης, νόμος 46, της 24ης Φεβρουαρίου 1995 (*GURI* αριθ. 48, της 27ης Φεβρουαρίου 1995, σ. 3, στο εξής: νόμος 46/95), το οποίο ρύθμιζε τα συστήματα μείωσης των ποσοτήτων που χορηγήθηκαν, και, αφετέρου, ο δημοσιονομικός νόμος 662, της 23ης Δεκεμβρίου 1996 (τακτικό συμπλήρωμα στο *GURI* αριθ. 303, της 28ης Δεκεμβρίου 1996, σ. 233, στο εξής: νόμος 662/96), ο οποίος καθόρισε, με το άρθρο 2, παράγραφος 168, τα κριτήρια για την εθνική αντιστάθμιση.
- 15 Με την απόφαση 520, της 28ης Δεκεμβρίου 1995, το Corte costituzionale (Συνταγματικό Δικαστήριο) (Ιταλία) κήρυξε ανίσχυρο το άρθρο 2, παράγραφος 1, του νομοθετικού διατάγματος 727/94, κατόπιν τροποποίησης, νόμου 46/95, καθόσον απέκλειε τη συμμετοχή των οικείων περιφερειών, ακόμη και υπό τη μορφή γνωμοδοτήσεως, στον καθορισμό των μειώσεων των ατομικών ποσοτώσεων των παραγωγών γάλακτος. Επιπλέον, το ίδιο δικαστήριο, με την απόφαση 398, της 11ης Δεκεμβρίου 1998, ακύρωσε το άρθρο 2, παράγραφος 168, του νόμου 662/96, για τον λόγο ότι δεν προέβλεπε την έκδοση γνώμης ή γνωμοδοτήσεως εκ μέρους των αρχών των περιφερειών και των αυτόνομων επαρχιών.
- 16 Εν τω μεταξύ, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κίνησε κατά της Ιταλικής Δημοκρατίας τη διαδικασία του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 226 ΕΚ), ως προς την προβλεπόμενη στο άρθρο 5 του νόμου 468/92 μέθοδο ανακατανομής των ποσοτήτων αναφοράς που δεν χρησιμοποιήθηκαν. Με αιτιολογημένη γνώμη της 20ής Μαΐου 1996, η Επιτροπή έβαλε, όσον αφορά

τις παραδόσεις, κατά της δυνατότητας ανακατανομής των μη χρησιμοποιηθεισών ποσοτήτων αναφοράς σε επίπεδο ενώσεων παραγωγών και όχι σε επίπεδο παραγωγών ή αγοραστών, όπως προβλέπουν οι κανονισμοί 3950/92 και 536/93. Εν συνεχεία, η υπόθεση τέθηκε στο αρχείο, καθώς οι ιταλικές αρχές έθεσαν τέρμα στην επίμαχη παραβίαση με την έκδοση του νόμου 662/96, ο οποίος όρισε, με το άρθρο του 2, παράγραφος 166, ότι η εν λόγω μέθοδος θα έπαινε να ισχύει από της γαλακτοπαραγωγικής περιόδου 1995/1996.

- 17 Προκειμένου να θέσει τέλος στην ασάφεια που επικρατούσε ως προς τον καθορισμό της πραγματικής παραγωγής γάλακτος, η οποία οφειλόταν σ' ένα σύστημα που δεν είχε επιτρέψει τη συλλογή αξιόπιστων στοιχείων, ιδίως για τις γαλακτοπαραγωγικές περιόδους 1995/1996 και 1996/1997, ο Ιταλός νομοθέτης αποφάσισε να συγκροτήσει μια κυβερνητική επιτροπή έρευνας, η οποία συστήθηκε με το νομοθετικό διάταγμα 11, της 31ης Ιανουαρίου 1997 (*GURI* αριθ. 25, της 31ης Ιανουαρίου 1997, σ. 3), νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, νόμο 81, της 28ης Μαρτίου 1997 (*GURI* αριθ. 81, της 1ης Απριλίου 1997, σ. 4). Στην επιτροπή αυτή ανατέθηκε ο έλεγχος ενδεχόμενων παρατυπιών κατά τη διαχείριση των ποσοτήτων εκ μέρους των ιδιωτών ή των δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων, καθώς και κατά την εμπορία του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων εκ μέρους των παραγωγών ή κατά τη χρήση τους εκ μέρους των αγοραστών.
- 18 Στο πλαίσιο αυτό και υπό το φως των πορισμάτων της κυβερνητικής επιτροπής έρευνας, επήλθε νέα τροποποίηση της ιταλικής κανονιστικής ρυθμίσεως, με την έκδοση του νομοθετικού διατάγματος 411, της 1ης Δεκεμβρίου 1997 (*GURI* αριθ. 208, της 1ης Δεκεμβρίου 1997, σ. 3, στο εξής: νομοθετικό διάταγμα 411/97), νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, νόμου 5, της 27ης Ιανουαρίου 1998 (*GURI* αριθ. 22, της 28ης Ιανουαρίου 1998, σ. 3, στο εξής: νόμος 5/98), και του νομοθετικού διατάγματος 43, της 1ης Μαρτίου 1999 (*GURI* αριθ. 50, της 2ας Μαρτίου 1999, σ. 8, στο εξής: νομοθετικό διάταγμα 43/99), νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, νόμου 118, της 27ης Απριλίου 1999 (*GURI* αριθ. 100, της 30ής Απριλίου 1999, σ. 4, στο εξής: νόμος 118/99).
- 19 Βάσει του άρθρου 2 του νόμου 5/98, η ΑΙΜΑ είναι αρμόδια για τον καθορισμό, βάσει της εκθέσεως της κυβερνητικής επιτροπής έρευνας καθώς και των

αποτελεσμάτων των διενεργηθέντων από τις περιφέρειες ελέγχων τα οποία της κοινοποιήθηκαν, των πραγματικών ποσοτήτων γάλακτος που παρήχθησαν και διατέθηκαν στην αγορά κατά τις γαλακτοπαραγωγικές περιόδους 1995/1996 και 1996/1997. Κατά την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, η ΑΙΜΑ κοινοποιεί στους παραγωγούς, εντός προθεσμίας 60 ημερών από την ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος του νομοθετικού διατάγματος, τις ατομικές τους ποσότητες αναφοράς και τις ποσότητες γάλακτος που έχουν διατεθεί στο εμπόριο. Οι παραγωγοί έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση επανεξετάσεως των καθοριζόμενων από την ΑΙΜΑ ποσοτήτων ενώπιον των αρχών των περιφερειών και των αυτόνομων επαρχιών, οι οποίες πρέπει να εκδώσουν απόφαση εντός 80 ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της αιτήσεως. Η παράγραφος 11 του εν λόγω άρθρου ορίζει ότι κατόπιν των ελέγχων και των αποφάσεων επί των αιτήσεων επανεξετάσεως, η ΑΙΜΑ τροποποιεί αναλόγως τα στοιχεία των χρησιμοποιηθέντων εντύπων και τις ατομικές ποσότητες αναφοράς, προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι εθνικές αντισταθμίσεις και να καταβληθούν οι συμπληρωματικές εισφορές.

20 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του νομοθετικού διατάγματος 43/99 ορίζει ότι η ΑΙΜΑ, αφενός, προβαίνει, βάσει των σχετικών με την καθορισθείσα παραγωγή γάλακτος στοιχείων, στις εθνικές αντισταθμίσεις για τις γαλακτοπαραγωγικές περιόδους 1995/1996 και 1996/1997 και, αφετέρου, υπολογίζει τη συμπληρωματική εισφορά που βαρύνει κάθε παραγωγό. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, η ΑΙΜΑ οφείλει να κοινοποιήσει στους παραγωγούς, στους αγοραστές, καθώς και στις αρχές των περιφερειών και των αυτόνομων επαρχιών το αποτέλεσμα των υπολογισμών της, εντός προθεσμίας 60 ημερών από της ενάρξεως ισχύος του εν λόγω νομοθετικού διατάγματος.

21 Κατά την παράγραφο 12 του ίδιου άρθρου, τα αποτελέσματα των εθνικών αντισταθμίσεων που πραγματοποιήθηκαν κατ' εφαρμογήν της νέας ρυθμίσεως είναι οριστικά, όσον αφορά την καταβολή της συμπληρωματικής εισφοράς, τις σχετικές προσαρμογές και την αποδέσμευση των εγγυήσεων. Κατά την παράγραφο 15 του εν λόγω άρθρου, οι αγοραστές, αφού λάβουν την κοινοποίηση της ΑΙΜΑ σχετικά με τις εισφορές που πρέπει να καταβληθούν για τις γαλακτοπαραγωγικές περιόδους 1995/1996 και 1996/1997, οφείλουν να προβούν, εντός τριάντα ημερών, στην καταβολή των ποσών αυτών και να αποδώσουν τα ενδεχομένως υπέρ το δέον παρακρατηθέντα ποσά, προβαίνοντας ταυτόχρονα σε σχετική κοινοποίηση προς τις αρχές των περιφερειών και των αυτόνομων επαρχιών.

Οι διαφορές των κύριων δικών και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 22 Με προσφυγές που άσκησαν ενώπιον του Tribunale amministrativo regionale del Lazio, οι προσφεύγοντες των κύριων δικών βάλλουν κατά της νομιμότητας των αποφάσεων της AIMA να προβεί, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 1 του νομοθετικού διατάγματος 43/99, νυν, κατόπιν τροποποίησης, νόμου 118/99, σε ανακατανομή των ποσοτήτων αναφοράς που δεν χρησιμοποιήθηκαν, για τις γαλακτοπαραγωγικές περιόδους 1995/1996 και 1996/1997. Προς στήριξη των προσφυγών τους, οι προσφεύγοντες υποστήριξαν, ιδίως, ότι οι εν λόγω αποφάσεις είναι παράνομες, καθόσον βασίζονται σε αναδρομικό καθορισμό των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς.
- 23 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο των διαφορών των κύριων δικών, είναι αναγκαίο να εξακριβωθεί εν γένει αν οι εθνικές διατάξεις που προβλέπουν αναδρομική χορήγηση ατομικών ποσοτήτων αναφοράς ή, έστω, αναδρομική χορήγηση στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας είναι σύμφωνες προς τις γενικές αρχές της κοινοτικής έννομης τάξης. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά, συγκεκριμένα, ότι η διαπίστωση αυτή προηγείται της επιλύσεως των διαφορών, καθόσον από αυτήν εξαρτάται η απάντηση που θα δοθεί στα ζητήματα των κύριων δικών, λαμβανομένων υπόψη των εκατέρωθεν ισχυρισμών.
- 24 Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο θεωρεί ότι τα κράτη μέλη πρέπει να θέσει να επιδιώκουν, έστω και καθυστερημένα, την επίτευξη των σκοπών του άρθρου 33 ΕΚ, η οποία θα διακυβευόταν ανεπανόρθωτα με μια αυστηρή ερμηνεία της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως που δεν θα επέτρεπε τη συνύπαρξη αυτών των σκοπών με την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Κατά το αιτούν δικαστήριο, το γεγονός ότι η εκ μέρους των κρατών μελών καταβολή των εισφορών απαγορεύεται κατ' ουσίαν από την ίδια την κοινοτική έννομη τάξη συνηγορεί υπέρ μιας ερμηνείας που θα καθιστούσε δυνατή, σε περίπτωση αμφισβητήσεων, την πραγματοποίηση των αναγκαίων για την είσπραξη των εισφορών ενεργειών ακόμη και μετά τη λήξη των προθεσμών που προβλέπουν οι κανονισμοί 3950/92 και 536/93.

- 25 Υπό αυτές τις νομικές και πραγματικές περιστάσεις, το Tribunale amministrativo regionale del Lazio αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

Πρώτο ερώτημα (C-480/00 έως C-482/00, C-484/00, C-489/00 έως C-491/00 και C-497/00 έως C-499/00)

«Έχουν οι διατάξεις των άρθρων 1 και 4 του κανονισμού [...] 3950/92 [...] και των άρθρων 3 και 4 του κανονισμού [...] 536/93 [...] την έννοια ότι οι προθεσμίες για τη χορήγηση των ποσοτώσεων, για την πραγματοποίηση των αντισταθμίσεων και την επιβολή των εισφορών επιδέχονται εξαιρέσεις σε περίπτωση προσβολής των σχετικών αποφάσεων ενώπιον των διοικητικών ή των δικαστικών αρχών;»

Δεύτερο ερώτημα (C-480/00 έως C-482/00, C-484/00, C-489/00 έως C-491/00 και C-497/00 έως C-499/00)

«Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο [πρώτο] ερώτημα:

Είναι οι διατάξεις των άρθρων 1 και 4 του κανονισμού [...] 3950/92 [...] και των άρθρων 3 και 4 του κανονισμού [...] 536/93 [...] έγκυρες από την άποψη του άρθρου 33 (πρώην 39) της Συνθήκης, καθόσον δεν προβλέπουν ότι οι προθεσμίες που ορίζουν οι διατάξεις αυτές επιδέχονται εξαιρέσεις σε περίπτωση προσβολής ενώπιον των διοικητικών ή των δικαστικών αρχών των αποφάσεων περί χορηγήσεως των ατομικών ποσοτώσεων αναφοράς, περί πραγματοποίησεως αντισταθμίσεως ή περί επιβολής εισφορών;»

Τρίτο ερώτημα (C-480/00, C-482/00, C-489/00 έως C-491/00 και C-497/00 έως C-499/00)

«Έχουν οι κανονισμοί [...] 3950/92 και 536/93 την έννοια ότι η εφαρμογή του καθεστώτος που θεσπίζουν είναι ανεξάρτητη από τη χορήγηση και την επίσημη ανακοίνωση των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς στους παραγωγούς και/ή από την επίσημη ανακατανομή εκ μέρους του κράτους μέλους της συνολικής εγγυημένης ποσότητας μεταξύ των παραγωγών του κράτους αυτού;»

Τέταρτο ερώτημα (C-480/00, C-482/00, C-489/00 έως C-491/00 και C-497/00 έως C-499/00)

«Έχουν τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού 3950/92 την έννοια ότι δεν χρειάζεται καμία επίσημη ανακοίνωση των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς στους παραγωγούς ή είναι η χορήγηση της ατομικής ποσότητας αναφοράς ανεξάρτητη από την ατομική ανακοίνωση προς τους παραγωγούς αυτούς;»

Πέμπτο ερώτημα (C-484/00)

«Έχουν οι κανονισμοί [...] 3950/92 και 536/93 την έννοια ότι η ατομική ποσότητα αναφοράς δεν χρειάζεται οπωσδήποτε να κοινοποιείται σε κάθε παραγωγό χωριστά, αλλά μπορεί να ανακοινώνεται με άλλες μορφές, όπως είναι η δημοσίευση επίσημων δελτίων;»

Έκτο ερώτημα (C-480/00, C-490/00 και C-491/00)

«Έχουν τα άρθρα 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 3950/92 και το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 536/93 την έννοια ότι αφήνουν στα κράτη μέλη την ευχέρεια να προβλέπουν ορισμένες ευνοούμενες κατηγορίες παραγωγών στις οποίες πρέπει να χορηγούνται αντισταθμίσεις κατά προτεραιότητα έναντι των άλλων;»

Έβδομο ερώτημα (C-481/00)

«Έχουν οι κανονισμοί [...] 3950/92 και 536/93 την έννοια ότι επιτρέπουν στα κράτη μέλη να προβλέπουν ορισμένες ευνοούμενες κατηγορίες παραγωγών στις οποίες πρέπει να χορηγούνται αντισταθμίσεις κατά προτεραιότητα έναντι άλλων, δίνοντας συγκεκριμένα την προτεραιότητα στις ορεινές περιοχές έναντι των λεγόμενων «μειονεκτικών ζωνών»;»

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 26 Με το πρώτο του ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν τα άρθρα 1 και 4 του κανονισμού 3950/92 καθώς και τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού 536/93 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι απαγορεύουν σε ένα κράτος μέλος να διορθώνει, κατόπιν ελέγχων, την ατομική ποσότητα αναφοράς που χορηγήθηκε σε κάθε παραγωγό και, συνεπώς, να προβαίνει, μετά την ανακατανομή των ποσοτήτων αναφοράς που δεν χρησιμοποιήθηκαν και σε χρόνο μεταγενέστερο της ημερομηνίας εκπνοής της προθεσμίας καταβολής των συμπληρωματικών εισφορών για τη συγκεκριμένη περίοδο, σε νέο υπολογισμό των εισφορών αυτών.

Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο

- 27 Οι προσφεύγοντες των κύριων δικών υποστηρίζουν ότι τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού 536/93 όρισαν πολύ συγκεκριμένες προθεσμίες για τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβαίνουν οι αγοραστές, οι παραγωγοί και το κράτος μέλος όσον αφορά την εθνική αντιστάθμιση και την είσπραξη της συμπληρωματικής εισφοράς. Κατά τους προσφεύγοντες, είναι, συνεπώς, προφανές ότι, προκειμένου να τηρούνται οι προθεσμίες της κοινοτικής νομοθεσίας, η ανακατανομή και δη οι ενδεχόμενες τροποποιήσεις των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς θα έπρεπε να πραγματοποιούνται πριν από την έναρξη της περιόδου παραγωγής, ώστε να μπορούν οι παραγωγοί να προγραμματίζουν τις δραστηριότητες της επιχειρήσεώς τους.
- 28 Κατά τους προσφεύγοντες των κύριων δικών, ο επιτακτικός χαρακτήρας των εν λόγω προθεσμών επιβεβαιώνεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου τόσο στον τομέα της συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος (αποφάσεις της 13ης Απριλίου 2000, C-292/97, Karlsson κ.λπ., Συλλογή 2000, σ. I-2737, σκέψη 32, και της 6ης Ιουλίου 2000, C-356/97, Molkereigenossenschaft Wiedergeltlingen, Συλλογή 2000, σ. I-5461, σκέψεις 38, 40 και 41) όσο και στον τομέα της ζάχαρης (απόφαση της 11ης Αυγούστου 1995, C-1/94, Cavarzere Produzioni Industriali κ.λπ., Συλλογή 1995, σ. I-2363).
- 29 Επιπλέον, οι προσφεύγοντες των κύριων δικών υποστηρίζουν ότι, αν η υποχρέωση τηρήσεως των προθεσμών των κανονισμών 3950/92 και 536/93 δεν επιβαλλόταν κατά τρόπο αυστηρό και απόλυτο, η σχετική κοινοτική κανονιστική ρύθμιση δεν θα μπορούσε να επιτύχει ούτε τους ειδικούς της σκοπούς ούτε τους γενικούς σκοπούς της κοινής γεωργικής πολιτικής.
- 30 Τέλος, οι προσφεύγοντες των κύριων δικών ισχυρίζονται ότι μια ερμηνεία σύμφωνα με την οποία επιτρέπονται παρεκκλίσεις από τις εν λόγω προθεσμίες, ώστε να καθίσταται δυνατή η αναδρομική χορήγηση ποσοτήτων αναφοράς, ακόμη και μετά το τέλος της οικείας γαλακτοπαραγωγικής περιόδου, και, επομένως, η αναδρομική είσπραξη των οφειλόμενων εισφορών, θα ήταν αντίθετη τόσο προς την αρχή της αναλογικότητας όσο και προς τις αρχές της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

- 31 Όσον αφορά, καταρχάς, την αρχή της αναλογικότητας, υποστηρίζουν ότι η επιβολή της κυρώσεως της συμπληρωματικής εισφοράς επιτρέπεται μόνον αν αυτή δεν υπερβαίνει το πρόσφορο και αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού της επίμαχης ρυθμίσεως μέτρο. Η επιβολή μιας συμπληρωματικής εισφοράς μετά τη λήξη της προθεσμίας καταβολής της για την οικεία περίοδο παραγωγής είναι, κατά τους προσφεύγοντες, παράλογη, αν η ποσότητα αναφοράς βάσει της οποίας υπολογίστηκε η εισφορά αυτή δεν βασίζεται στην πραγματική παραγωγή της εν λόγω περιόδου.
- 32 Κατά τους προσφεύγοντες των κύριων δικών, η αρχή προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης παραβιάζεται διότι οι παραγωγοί αναμένουν ότι μέτρα έχοντα αντίκτυπο επί των επενδύσεων στον τομέα της παραγωγής και της εμπορίας γάλακτος θα τους κοινοποιούνται εν ευθέτω χρόνω. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγοντες ενέμειναν στον ισχυρισμό ότι δεν μπόρεσαν να λάβουν γνώση των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς που τους είχαν χορηγηθεί για τις συγκεκριμένες περιόδους παραγωγής και ότι, ως εκ τούτου, οι διορθώσεις στις οποίες προέβησαν οι ιταλικές αρχές το 1999 συνιστούσαν, στην πραγματικότητα, αναδρομική χορήγηση ποσοστώσεων.
- 33 Η Ιταλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η εμφιλοχώρηση λαθών, καθώς και η εμφάνιση αποκλίσεων και αμφιλεγόμενων σημείων κατά τον καθορισμό της ποσότητας αναφοράς θίγει το σύνολο του μηχανισμού, καθώς επέρχονται περισσότερο ή λιγότερο σημαντικές τροποποιήσεις στις ποσότητες αναφοράς, οι οποίες μπορούν να καθοριστούν μόνον εκ των υστέρων.
- 34 Κατά την Ιταλική Κυβέρνηση, η ορθολογική ερμηνεία των κοινοτικών κανονισμών επιβάλλει να θεωρηθεί σύμφωνος με το ισχύον καθεστώς ο αναδρομικός καθορισμός των ποσοστώσεων, καθόσον, μετά την τροποποίηση των κανόνων περί εφαρμογής των κανονισμών αυτών, οι αρχικώς καθορισθείσες ποσοστώσεις υπέστησαν διορθώσεις.

- 35 Εξάλλου, η Ιταλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι διορθώσεις οι οποίες προέκυψαν από την εφαρμογή εθνικών διατάξεων που θεσπίστηκαν με μοναδικό σκοπό να καταστήσουν απαιτητή την συμπληρωματική εισφορά έπρεπε κατ' ανάγκη να έχουν αναδρομική ισχύ, καθόσον απoσκοπούσαν στον καθορισμό της ποσότητας που έπρεπε να χορηγηθεί σε κάθε παραγωγό και, συνεπώς, της ποσότητας γάλακτος που πραγματικά παρήχθη και διατέθηκε στην αγορά. Ομοίως, η ενέργεια της Ιταλικής Κυβερνήσεως που απoσκοπούσε στη μετακύλιση του βάρους της συμπληρωματικής εισφοράς στους υπευθύνους για τις υπερβάσεις παραγωγούς, όπως είχε ζητηθεί από την Επιτροπή κατά την κίνηση της διαδικασίας λόγω παραβάσεως το 1997, θα έπρεπε κατ' ανάγκη να στηριχθεί στον αναδρομικό καθορισμό των ποσοτήτων αναφοράς.
- 36 Η Ιταλική Κυβέρνηση προτείνει, συνεπώς, ότι τα άρθρα 1 και 4 του κανονισμού 3950/92, καθώς και τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού 536/93, πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι οι προθεσμίες για τη χορήγηση των ποσοτώσεων και οι προθεσμίες για την πραγματοποίηση των αντισταθμίσεων και την καταβολή των εισφορών αποτελούν συνήθεις προθεσμίες, από τις οποίες, συνεπώς, χωρούν αποκλίσεις, σε περίπτωση διαφορών που εκκρεμούν ενώπιον των διοικητικών ή δικαστικών αρχών.
- 37 Όσον αφορά τη φερόμενη παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, η Ιταλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι διάφοροι επιχειρηματίες γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις και τα ανώτατα όρια παραγωγής που αυτές έθεταν σε εθνικό επίπεδο και, συνεπώς, και σε ατομικό επίπεδο, απαγορεύοντας, σε κάθε περίπτωση, την υπέρβαση της παραγωγής του έτους αναφοράς. Η Ιταλική Κυβέρνηση προσθέτει ότι ο εκ των υστέρων καθορισμός των ποσοτήτων αναφοράς έγινε, κατά το μέτρο του δυνατού, κατόπιν διαβουλεύσεων με τους παραγωγούς και, συνεπώς, με τη συμμετοχή τους.
- 38 Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι κανονισμοί 3950/92 και 536/93 δεν καθιέρωσαν καμία νέα χορήγηση ατομικών ποσοτήτων αναφοράς σε σχέση με το προηγούμενο καθεστώς ούτε όρισαν προθεσμία για μια τέτοια χορήγηση. Ομοίως, η ανακατανομή των ατομικών ποσοτήτων που δεν χρησιμοποιήθηκαν, η οποία προβλέπεται στα άρθρα 3, παράγραφος 3, και 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 536/93, δεν αποτελεί, κατά την Επιτροπή, νέα χορήγηση ατομικών ποσοτήτων αναφοράς στους παραγωγούς.

- 39 Κατόπιν των προκαταρκτικών αυτών παρατηρήσεων, η Επιτροπή αναφέρεται στην αρχή της αυτονομίας των κρατών μελών ως προς την ακολουθητέα διαδικασία. Κατά την Επιτροπή, το γεγονός ότι ούτε ο κανονισμός 3950/92 ούτε ο κανονισμός 536/93 λαμβάνουν ρητώς υπόψη την περίπτωση διορθώσεων που επήλθαν κατόπιν ελέγχων υποδηλώνει ότι απόκειται στο κράτος μέλος να θεσπίσει τις αναγκαίες διατάξεις σύμφωνα με τα κριτήρια του εθνικού του δικαίου.
- 40 Επομένως, κατά την Επιτροπή, προκειμένου να διασφαλισθεί η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως, το αποτέλεσμα των ελέγχων των κρατών μελών μπορεί αλλά και πρέπει να ερμηνευθεί ως μέσο διορθώσεως της συγκεκριμένης ποσότητας αναφοράς και, συνεπώς, του ύψους των οφειλόμενων εισφορών, ακόμη και μετά το τέλος της οικείας περιόδου παραγωγής. Το γεγονός ότι τα μέτρα διορθώσεως των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς και νέου υπολογισμού των εισφορών ελήφθησαν μετά το τέλος των οικείων περιόδων παραγωγής δεν απαλλάσσει ούτε το κράτος μέλος ούτε τους ενδιαφερόμενους παραγωγούς από την υποχρέωση τηρήσεως, έστω και μεσοπρόθεσμα, των διατάξεων των επίμαχων κανονισμών.

Απάντηση του Δικαστηρίου

- 41 Εκ προοιμίου, πρέπει να επισημανθεί ότι καμία διάταξη των κανονισμών 3950/92 και 536/93 δεν προβλέπει την εκ των υστέρων διόρθωση των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς που χορηγήθηκαν στους παραγωγούς γάλακτος και, κατά συνέπεια, τη διόρθωση των συμπληρωματικών εισφορών που αυτοί οφείλουν.
- 42 Σύμφωνα, όμως, με τις γενικές αρχές οι οποίες αποτελούν τη βάση της Κοινότητας και διέπουν τις σχέσεις μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών, εναπόκειται στα κράτη μέλη, δυνάμει του άρθρου 5 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 10 ΕΚ), να διασφαλίζουν την εφαρμογή των κοινοτικών κανονιστικών ρυθμίσεων στο έδαφός τους. Εφόσον το κοινοτικό δίκαιο,

συμπεριλαμβανομένων των γενικών του αρχών, δεν περιλαμβάνει κοινούς κανόνες για το θέμα αυτό, οι εθνικές αρχές ενεργούν, κατά την εφαρμογή αυτών των ρυθμίσεων, βάσει των τυπικών και ουσιαστικών κανόνων του εθνικού τους δικαίου (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 1995, C-285/93, *Dominikanerinnen-Kloster Altenhohenau*, Συλλογή 1995, σ. I-4069, σκέψη 26, και προπαρατεθείσα απόφαση *Karlsson κ.λπ.*, σκέψη 27).

43 Κατά την εκτέλεση, ωστόσο, των μέτρων εφαρμογής μας κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως, οι εθνικές αρχές υποχρεούνται να ασκούν τη διακριτική τους ευχέρεια τηρώντας τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, μεταξύ των οποίων τις αρχές της αναλογικότητας, της ασφαλείας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 20ής Ιουνίου 2002, C-313/99, *Mulligan κ.λπ.*, Συλλογή 2002, σ. I-5719, σκέψεις 35 και 36).

44 Επομένως, προκειμένου να δοθεί χρήσιμη απάντηση στο πρώτο ερώτημα και, πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να διαπιστωθεί αν οι επίμαχες διατάξεις των κανονισμών 3950/92 και 536/93 απαγορεύουν τις εκ των υστέρων διορθώσεις των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς που χορηγήθηκαν στους παραγωγούς γάλακτος και, κατά συνέπεια, τη διόρθωση του ύψους των συμπληρωματικών εισφορών που αυτοί οφείλουν, πρέπει να εξετασθεί αν τα μέτρα αυτά είναι σύμφωνα προς το γράμμα και τον σκοπό αυτών των διατάξεων, προς τους σκοπούς και τη γενική οικονομία της ρυθμίσεως σχετικά με το καθεστώς συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος, καθώς και προς τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου.

45 Ως προς τη διατύπωση των επίμαχων κανονιστικών ρυθμίσεων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα άρθρα 1 και 4 του κανονισμού 3950/92 καθώς και 3 και 4 του κανονισμού 536/93 δεν περιλαμβάνουν καμία διάταξη που να απαγορεύει ρητώς την εκ μέρους των εθνικών αρχών λήψη μέτρων όμοιων με τα ληφθέντα στις υποθέσεις των κύριων δικών. Το ίδιο ισχύει και για το σύνολο των άρθρων των εν λόγω κανονισμών.

- 46 Όσον αφορά τον σκοπό των διατάξεων αυτών, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι τα άρθρα 1 και 4 του κανονισμού 3950/92 προβλέπουν νέα χορήγηση ατομικών ποσοτήτων αναφοράς ούτε, κατά μείζονα λόγο, ότι ορίζουν ειδική προθεσμία για μια τέτοια χορήγηση.
- 47 Συγκεκριμένα, ο κανονισμός 3950/92 έχει ως σκοπό να παρατείνει την ισχύ του καθεστώτος συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος, που θεσπίστηκε με προηγούμενη νομοθεσία, και λαμβάνει ως δεδομένο ότι οι ποσοστώσεις γάλακτος έχουν ήδη χορηγηθεί, αντιστοίχως, για το σύνολο των κρατών μελών (βλ., υπό την έννοια αυτή, προπαρατεθείσα απόφαση Karlsson κ.λπ., σκέψη 32).
- 48 Η πρώτη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού ορίζει την «επιδίωξη» του θεσπισθέντος με τον κανονισμό 856/84 καθεστώτος και το άρθρο 1 ορίζει ότι η συμπληρωματική εισφορά επί του γάλακτος θεσπίζεται για επτά «νέες» διαδοχικές περιόδους δώδεκα μηνών. Στο πλαίσιο της ίδιας αυτής συλλογιστικής, το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 3950/92 ορίζει ότι οι ατομικές ποσότητες αναφοράς που χορηγούνται για τις περιόδους παραγωγής που θα ακολουθήσουν καθορίζονται βάσει των ποσοτήτων αναφοράς που διαθέτουν οι παραγωγοί κατά την τελευταία ημέρα εφαρμογής της προϋσχύουσας νομοθεσίας, ήτοι κατά την 31η Μαρτίου 1993.
- 49 Πάντως, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η πρόθεση του κοινοτικού νομοθέτη δεν ήταν να καθορίσει οριστικά αυτές τις ποσότητες αναφοράς για όλη τη διάρκεια της παρατάσεως του καθεστώτος συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος, το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 3950/92 ορίζει, κατ' ουσίαν, ότι οι εν λόγω ποσότητες μπορούν να αναπροσαρμόζονται για καθεμία από τις εν λόγω περιόδους παραγωγής, υπό τον όρο ότι το σύνολο των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς για τις πωλήσεις στα γαλακτοπωλεία και τις απευθείας πωλήσεις δεν θα υπερβαίνει την αντίστοιχη συνολική εγγυημένη ποσότητα που χορηγήθηκε στο κράτος μέλος, λαμβανομένων υπόψη τυχόν μειώσεων στις οποίες προβαίνει το εν λόγω κράτος μέλος για την τροφοδοσία του εθνικού του αποθέματος.

- 50 Υπό αυτές τις συνθήκες, τα άρθρα 1 και 4 του κανονισμού 3950/92 δεν μπορούν να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι απαγορεύουν στις εθνικές αρχές να προβαίνουν, σε χρόνο μεταγενέστερο της οικείας περιόδου παραγωγής, σε διορθώσεις των εσφαλμένων ατομικών ποσοτήτων αναφοράς, δεδομένου ότι οι διορθώσεις αυτές έχουν ακριβώς ως κύριο σκοπό να μην υπερβεί η παραγωγή του κράτους μέλους για την οποία δεν υφίσταται υποχρέωση καταβολής συμπληρωματικής εισφοράς τη συνολική εγγυημένη ποσότητα που χορηγήθηκε στο εν λόγω κράτος μέλος.
- 51 Το ίδιο ισχύει και για τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού 536/93. Συναφώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι από την ανάγνωση της παραγράφου 2 των άρθρων αυτών προκύπτει ότι ο αγοραστής, αφενός, και ο παραγωγός που πωλεί απευθείας τα προϊόντα του, αφετέρου, οφείλουν να κοινοποιούν, πριν από τις 15 Μαΐου, στην αρμόδια εθνική αρχή, αντιστοίχως, τα λογιστικά στοιχεία για την συλλογή του γάλακτος και για τα προϊόντα που πωλήθηκαν κατά τη διανυθείσα περίοδο παραγωγής. Από την ανάγνωση της παραγράφου 3 των άρθρων αυτών προκύπτει επίσης ότι τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι η αρμόδια αρχή θα κοινοποιεί στον αγοραστή, αφενός, και στον παραγωγό, αφετέρου, το ποσό της εισφοράς που οφείλει αφού κατανεμηθούν εκ νέου ή όχι, ολικώς ή μερικώς, οι μη χρησιμοποιηθείσες ποσότητες αναφοράς. Τέλος, κατά την παράγραφο 4 των εν λόγω άρθρων, ο αγοραστής, αφενός, και ο παραγωγός, αφετέρου, υποχρεούνται να καταβάλουν τα οφειλόμενα ποσά πριν από την 1η Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους.
- 52 Μολονότι οι προθεσμίες αυτών των άρθρων είναι απαρέγκλιτες (βλ., υπό την έννοια αυτή, προπαρατεθείσα απόφαση *Molkereigenossenschaft Wiedergelttingen*, σκέψεις 38 έως 40), δεν απαγορεύουν την πραγματοποίηση, εκ μέρους των αρμόδιων εθνικών αρχών του κράτους μέλους, εκ των υστέρων ελέγχων και διορθώσεων, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η παραγωγή του εν λόγω κράτους μέλους δεν υπερβεί τη συνολική εγγυημένη ποσότητα που του είχε χορηγηθεί.
- 53 Αντιθέτως μάλιστα, τόσο οι προθεσμίες των άρθρων 3 και 4 του κανονισμού 536/93 όσο και οι εκ των υστέρων έλεγχοι και διορθώσεις, όπως οι πραγματοποιηθέντες από την ΑΙΜΑ στις υποθέσεις των κύριων δικών, αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας του καθεστώτος συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος και της ορθής εφαρμογής της επίμαχης κανονιστικής ρυθμίσεως.

- 54 Συναφώς, πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με την όγδοη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 536/93, «τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέτουν κατάλληλα μέσα για την εκ των υστέρων διεξαγωγή ελέγχου, προκειμένου να διαπιστώνουν εάν και σε ποιο βαθμό η εισφορά έχει εισπραχθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις». Τέτοιοι έλεγχοι προβλέπονται στο άρθρο 7 του εν λόγω κανονισμού 536/93, προκειμένου να διασφαλίζεται η ακρίβεια των σχετικών με τη συλλογή γάλακτος και τις απευθείας πωλήσεις λογιστικών πινάκων τους οποίους καταρτίζουν οι αγοραστές και οι παραγωγοί. Είναι προφανές ότι τέτοιοι έλεγχοι μπορούν, αφενός, να διεξαχθούν μόνο μετά τη λήξη της συγκεκριμένης περιόδου παραγωγής και, αφετέρου, να καταλήξουν σε διορθώσεις των ποσοτήτων αναφοράς που χορηγήθηκαν και, συνεπώς, σε νέο υπολογισμό των οφειλόμενων εισφορών.
- 55 Επιπλέον, η ερμηνεία αυτή των άρθρων 1 και 4 του κανονισμού 3950/92 καθώς και των άρθρων 3 και 4 του κανονισμού 536/93 επιβεβαιώνεται από τον σκοπό της κανονιστικής ρυθμίσεως που καθιερώνει τη συμπληρωματική εισφορά επί του γάλακτος. Όπως τόνισε και ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 66 των προτάσεών του, η επίτευξη των σκοπών αυτής της κανονιστικής ρυθμίσεως θα ετίθετο σε κίνδυνο, αν, κατόπιν εσφαλμένου καθορισμού των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς, η παραγωγή γάλακτος σε ένα κράτος μέλος υπερέβαινε τη χορηγηθείσα σε αυτό συνολική εγγυημένη ποσότητα, χωρίς να καταβάλλεται η οφειλόμενη για την υπέρβαση αυτή συμπληρωματική εισφορά. Πράγματι, σε μια τέτοια περίπτωση, η αλληλεγγύη επί της οποίας εδράζεται το καθεστώς συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος θα ανατρεπόταν, καθώς ορισμένοι παραγωγοί θα απολάμβαναν τα πλεονεκτήματα του καθορισμού ενδεικτικής τιμής για το γάλα χωρίς να υφίστανται τις αναγκαίες για τη διατήρηση της ενδεικτικής αυτής τιμής πιέσεις. Ως εκ τούτου, οι παραγωγοί που θα απαλλάσσονταν εσφαλμένα από την υποχρέωση καταβολής συμπληρωματικής εισφοράς για την πλεονάζουσα παραγωγή θα είχαν αδικαιολόγητα ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των παραγωγών των κρατών μελών που εφαρμόζουν ορθώς την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση.
- 56 Τέλος, όσον αφορά τη συμφωνία μέτρων ελέγχου και διορθώσεων, όπως των ληφθέντων από την ΑΙΜΑ στις υποθέσεις των κύριων δικών, με τις γενικές αρχές της αναλογικότητας και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, η επιχειρηματολογία των προσφευγόντων των κύριων δικών δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

- 57 Όσον αφορά την αρχή της αναλογικότητας, πρέπει, κατ' αρχάς, να επισημανθεί ότι το καθεστώς συμπληρωματικής εισφοράς αποβλέπει στην αποκατάσταση της ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησεως στην αγορά γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων, στην οποία παρατηρούνται διαρθρωτικά πλεονάσματα, μέσω του περιορισμού της γαλακτοκομικής παραγωγής. Επομένως, το μέτρο αυτό εντάσσεται στο πλαίσιο της ορθολογικής αναπτύξεως της γαλακτοκομικής παραγωγής και της διατηρήσεως δίκαιου βιοτικού επιπέδου για τον γεωργικό πληθυσμό, μέσω της συμβολής στη σταθεροποίηση του εισοδήματος του πληθυσμού αυτού (απόφαση της 17ης Μαΐου 1988, 84/87, Erpelding, Συλλογή 1988, σ. 2647, σκέψη 26).
- 58 Επομένως, εν αντιθέσει προς την άποψη των προσφευγόντων των κύριων δικών, η συμπληρωματική εισφορά δεν μπορεί να θεωρηθεί κύρωση ανάλογη των προστίμων που προβλέπουν τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού 536/93. Η συμπληρωματική εισφορά επί του γάλακτος αποτελεί περιορισμό που επιβάλλεται από τους κανόνες της πολιτικής αγορών ή της διαρθρωτικής πολιτικής (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 1992, C-177/90, Kühn, Συλλογή 1992, σ. I-35, σκέψη 13).
- 59 Εν συνεχεία, όπως προκύπτει με σαφήνεια από το άρθρο 10 του κανονισμού 3950/92, η συμπληρωματική εισφορά αποτελεί μέρος των παρεμβάσεων που προορίζονται για τη σταθεροποίηση των γεωργικών αγορών και διατίθεται για τη χρηματοδότηση των δαπανών του γαλακτοκομικού τομέα. Επομένως, πέραν του προφανούς σκοπού να υποχρεώνονται οι παραγωγοί γάλακτος να τηρούν τα όρια των ποσοτήτων αναφοράς που τους χορηγούνται, η συμπληρωματική εισφορά επιτελεί και μια οικονομική λειτουργία, καθόσον έχει ως σκοπό να προσφέρει στην Κοινότητα τα αναγκαία κονδύλια για τη διάθεση των προϊόντων που οι παραγωγοί παρήγαγαν καθ' υπέρβαση των ποσοστώσεών τους.
- 60 Συναφώς, πρέπει να προστεθεί ότι, όπως επισήμανε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το πλεόνασμα αυτό της παραγωγής εξακολουθεί να υφίσταται επί μακρόν μετά το τέλος της οικείας γαλακτοπαραγωγικής περιόδου, κυρίως υπό τη μορφή αποθέματος γαλακτοκομικών προϊόντων.
- 61 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, προκειμένου για μέτρα όμοια με τα ληφθέντα από την ΑΙΜΑ στις υποθέσεις των κύριων δικών, το ζήτημα της συμφωνίας της αναδρομικής επιβολής κυρώσεων με το κοινοτικό δίκαιο δεν είναι κρίσιμο.

- 62 Επιπλέον, τέτοιου είδους μέτρα είναι χωρίς αμφιβολία πρόσφορα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού.
- 63 Όσον αφορά το ζήτημα αν τα μέτρα αυτά υπερβαίνουν το αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού μέτρο, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι, όπως προκύπτει από τις αποφάσεις περί παραπομπής, οι ατομικές ποσότητες αναφοράς που χορηγήθηκαν αρχικώς από τις ιταλικές αρχές περιείχαν πληθώρα λαθών, τα οποία οφείλονταν κυρίως στο γεγονός ότι η πραγματική παραγωγή βάσει της οποίας χορηγήθηκαν αυτές οι ποσότητες είχε βεβαιωθεί από τους ίδιους τους παραγωγούς. Μεταξύ των λαθών που εντοπίστηκαν, η κυβερνητική επιτροπή έρευνας διαπίστωσε, ιδίως, ότι περισσότερες από δύο χιλιάδες εκμεταλλεύσεις που είχαν δηλώσει ότι παράγουν γάλα δεν διέθεταν αγελάδες.
- 64 Υπ' αυτές τις συνθήκες, μέτρα όμοια με τα ληφθέντα από την ΑΙΜΑ στις υποθέσεις των κύριων δικών δεν μπορούν να θεωρηθούν δυσανάλογα προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.
- 65 Όσον αφορά, τέλος, την αρχή προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, οι προσφεύγοντες των κύριων δικών θεωρούν ότι οι ιταλικές αρχές, λαμβάνοντας τα επίμαχα μέτρα, προσέβαλαν τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη τους, αφενός, διότι οι διορθώσεις των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς και ο νέος υπολογισμός των συμπληρωματικών εισφορών που οφείλονταν πραγματοποιήθηκαν δύο και τρία έτη, αντιστοίχως, μετά τη λήξη των συγκεκριμένων περιόδων παραγωγής και, αφετέρου, διότι οι προσφεύγοντες μπόρεσαν να λάβουν γνώση των ποσοτήτων αναφοράς που τους χορηγήθηκαν μόλις το 1999.
- 66 Όσον αφορά το πρώτο επιχείρημα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, εφόσον η ατομική ποσότητα αναφοράς ενός παραγωγού ανταποκρίνεται πράγματι στην ποσότητα γάλακτος που ο εν λόγω παραγωγός διέθεσε στην αγορά κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς, ο παραγωγός αυτός, ο οποίος κατ' αρχήν γνωρίζει την ποσότητα που παρήγαγε, δεν δύναται να επικαλείται δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς τη διατήρηση μιας ανακριβούς ποσότητας αναφοράς.

- 67 Όσον αφορά το δεύτερο επιχείρημα, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, στην Ιταλία οι πρώτες νομοθετικές διατάξεις περί εφαρμογής του καθεστώτος συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος θεσπίστηκαν μόλις το 1992. Επιπλέον, η υποχρέωση καταβολής της εν λόγω εισφοράς επί του γάλακτος επιβλήθηκε για πρώτη φορά στους Ιταλούς γαλακτοπαραγωγούς κατά την περίοδο παραγωγής 1995/1996. Δεν μπορεί, ωστόσο, να υφίσταται δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς τη διατήρηση μιας προδήλως παράνομης, από πλευράς κοινοτικού δικαίου, καταστάσεως, ήτοι της μη εφαρμογής του καθεστώτος συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος. Πράγματι, ανεξαρτήτως των ιδιαίτερων περιστάσεων της προκειμένης περιπτώσεως, οι γαλακτοπαραγωγοί των κρατών μελών δεν θα μπορούσαν δικαιολογημένα να πιστεύουν, ένδεκα έτη μετά τη θέσπιση αυτού του καθεστώτος, ότι μπορούσαν να συνεχίζουν να παράγουν γάλα χωρίς περιορισμό.
- 68 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 1 και 4 του κανονισμού 3950/92 καθώς και τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού 536/93 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι δεν απαγορεύουν σε ένα κράτος μέλος να διορθώνει, κατόπιν ελέγχων, την ατομική ποσότητα αναφοράς που χορηγήθηκε σε κάθε παραγωγό και, συνεπώς, να προβαίνει, μετά την ανακατανομή των ποσοτήτων αναφοράς που δεν χρησιμοποιήθηκαν και σε χρόνο μεταγενέστερο της ημερομηνίας εκπνοής της προθεσμίας καταβολής των συμπληρωματικών εισφορών για τη συγκεκριμένη περίοδο, σε νέο υπολογισμό των εισφορών που οφείλονται.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 69 Κατόπιν της απαντήσεως που δόθηκε στο πρώτο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα.

Επί του τρίτου, του τετάρτου και του πέμπτου προδικαστικού ερωτήματος

70 Με το τρίτο, το τέταρτο και το πέμπτο προδικαστικό ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν οι κανονισμοί 3950/92 και 536/93 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι επιβάλλουν στις εθνικές αρχές την υποχρέωση κοινοποίησης στους παραγωγούς των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, αν η κοινοποίηση αυτή πρέπει να αλευθύνεται ατομικά σε κάθε παραγωγό ή αν μπορεί να πραγματοποιείται υπό άλλες μορφές, όπως η δημοσίευση σε επίσημα δελτία.

Επί του παραδεκτού

71 Η Επιτροπή αμφισβητεί το παραδεκτό των ερωτημάτων αυτών, στον βαθμό κατά τον οποίο το αιτούν δικαστήριο δεν διευκρινίζει με ποιο τρόπο εντάσσονται τα ερωτήματα αυτά στο νομικό πλαίσιο και στα πραγματικά περιστατικά των υποθέσεων των κύριων δικών, καθώς και για ποιο λόγο η απάντηση σ' αυτά είναι κρίσιμη για την επίλυση των διαφορών που εκκρεμούν ενώπιόν του.

72 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι απόκειται αποκλειστικώς στο εθνικό δικαστήριο, που έχει επιληφθεί της διαφοράς και φέρει την ευθύνη για την επικείμενη δικαστική απόφαση, να εκτιμήσει, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της υποθέσεως, τόσο την αναγκαιότητα μιας προδικαστικής αποφάσεως για την επίλυση της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιόν του όσο και το λυσιτελές των ερωτημάτων που υποβάλλει στο Δικαστήριο. Συνεπώς, εφόσον τα υποβληθέντα ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου, το Δικαστήριο υποχρεούται, κατ' αρχήν, να απαντήσει. Το Δικαστήριο δύναται να αρνηθεί να αποφανθεί επί προδικαστικού ερωτήματος μόνον όταν προκύπτει προδήλως ότι η ερμηνεία ή η εκτίμηση του κύρους ενός κοινοτικού κανόνα δικαίου, την οποία ζητεί το εθνικό δικαστήριο, δεν έχει καμία σχέση με το

υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή επίσης όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά ή νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του υποβλήθηκαν (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 15ης Δεκεμβρίου 1995, C-415/93, *Bosman*, Συλλογή 1995, σ. I-4921, σκέψεις 59 έως 61· της 13ης Ιουλίου 2000, C-36/99, *Idéal tourisme*, Συλλογή 2000, σ. I-6049, σκέψη 20, και της 9ης Σεπτεμβρίου 2003, C-137/00, *Milk Marque και National Farmers' Union*, Συλλογή, σ. I-7975 σκέψη 37).

73 Όσον αφορά, ειδικότερα, την επιταγή περί επαρκούς προσδιορισμού, με την απόφαση περί παραπομπής, του νομικού πλαισίου και των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι η επιταγή αυτή έχει ως σκοπό, αφενός, να παρέχει στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να προβαίνει σε χρήσιμη για τον εθνικό δικαστή ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 1993, C-320/90 έως C-322/90, *Telemarsicabruzzo κ.λπ.*, Συλλογή 1993, σ. I-393, σκέψη 6) και, αφετέρου, να παρέχει στις κυβερνήσεις των κρατών μελών καθώς και στα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη τη δυνατότητα να υποβάλλουν παρατηρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 20 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 1999, C-67/96, *Albany*, Συλλογή 1999, σ. I-5751, σκέψη 40).

74 Εν προκειμένω, παρά το γεγονός ότι η εκ μέρους του αιτούντος δικαστηρίου αναφορά στα πραγματικά περιστατικά είναι πολύ περιληπτική, από τις αποφάσεις περί παραπομπής προκύπτει ότι η ιταλική νομοθεσία που θεσπίστηκε το 1992 όρισε ότι ο κατάλογος των παραγωγών και οι ποσοστώσεις γάλακτος δημοσιεύονται σε επίσημα δελτία καταρτιζόμενα ανά περιφέρεια. Με τη νομοθεσία αυτή ορίστηκε επίσης ότι οι εν λόγω ποσοστώσεις διαιρούνται σε δύο τμήματα και κατανέμονται ανάλογα με την παραγωγή κατά τις περιόδους 1988/1989 ή 1991/1992. Προκύπτει, επομένως, ότι οι ατομικές ποσότητες αναφοράς που χορηγήθηκαν για πρώτη φορά στους Ιταλούς παραγωγούς μετά το 1992 δημοσιεύθηκαν σε επίσημα δελτία. Επιπλέον, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση επιβεβαιώθηκε ότι οι διαφορές των κύριων δικών αφορούν ομοίως το ζήτημα αν η κοινοποίηση αυτή ήταν σύμφωνη με τις επιταγές του ισχύοντος κοινοτικού δικαίου, καθώς οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι δεν είχαν πρόσβαση στα δελτία αυτά και ότι δεν ήταν σε θέση να γνωρίζουν τις ποσοστώσεις γάλακτος που τους είχαν χορηγηθεί. Επιπροσθέτως, η Ιταλική Κυβέρνηση και η Επιτροπή μπόρεσαν να υποβάλουν εγγράφως και προφορικά τις παρατηρήσεις τους επί του ζητήματος αυτού.

- 75 Υπό αυτές τις συνθήκες, το τρίτο, το τέταρτο και το πέμπτο ερώτημα πρέπει να κριθούν παραδεκτά.

Επί της ουσίας

Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο

- 76 Οι προσφεύγοντες των κύριων δικών, καθώς και η Ιταλική Κυβέρνηση και η Επιτροπή συμφωνούν ότι ατομικές ποσότητες αναφοράς πρέπει να κοινοποιούνται στους παραγωγούς.
- 77 Όσον αφορά τη μορφή αυτής της κοινοποιήσεως, οι προσφεύγοντες των κύριων δικών υποστηρίζουν ότι οι ποσοτώσεις γάλακτος πρέπει να κοινοποιούνται ατομικά στους ενδιαφερόμενους παραγωγούς. Η απουσία ατομικής κοινοποιήσεως συνιστά, κατά την άποψή τους, παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου και προσβολή του θεμελιώδους δικαιώματος ιδιοκτησίας.
- 78 Η Ιταλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι κανονισμοί 3950/92 και 536/93 δεν περιλαμβάνουν καμία ιδιαίτερη επιταγή επ' αυτού του ζητήματος και ότι η δημοσιοποίηση μέσω επίσημων δελτίων είναι σύμφωνη με το κοινοτικό δίκαιο. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Ιταλική Κυβέρνηση διευκρίνισε ότι τα επίσημα δελτία είχαν αποσταλεί στις αρμόδιες υπηρεσίες των περιφερειών, στις οποίες κάθε παραγωγός μπορούσε να απευθυνθεί, και ότι είχαν επίσης δημοσιευθεί στην *Gazzetta ufficiale della Repubblica*.
- 79 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, ελλείψει ειδικών κοινοτικών διατάξεων, η κοινοποίηση των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τους κανόνες του εθνικού δικαίου, οι οποίοι, όπως είναι

αυτονόητο, πρέπει να εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να επιτυγχάνονται οι σκοποί του καθεστώτος συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος. Αυτό προϋποθέτει ότι η μορφή της κοινοποιήσεως πρέπει να είναι ικανή να διασφαλίζει την πραγματική γνώση, εκ μέρους του παραγωγού, της ποσοστώσεως γάλακτος που του έχει χορηγηθεί. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι έχει κρίνει ικανοποιητική τη μορφή κοινοποιήσεως που καθιέρωσαν οι ιταλικές αρχές για την αρχική χορήγηση των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς που πραγματοποιήθηκε κατ' εφαρμογήν της θεσπισθείσας το 1992 νομοθεσίας, ήτοι την κοινοποίηση μέσω συστημένης επιστολής με αποδεικτικό παραλαβής.

Απάντηση του Δικαστηρίου

- 80 Επιβάλλεται, κατ' αρχάς, η διαπίστωση ότι, μολονότι η υποχρέωση κοινοποιήσεως στους παραγωγούς των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς δεν προβλέπεται ρητώς από τους κανονισμούς 3950/92 και 536/93, η κοινοποίηση αυτή, τόσο κατά την αρχική χορήγηση μιας ποσότητας αναφοράς όσο και κατόπιν οποιασδήποτε τροποποίησης της εν λόγω ποσότητας, πρέπει να θεωρηθεί υποχρεωτική, λαμβανομένων υπόψη, αφενός, του κύριου σκοπού και της οικονομίας του καθεστώτος συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος καθώς και, αφετέρου, της αρχής της ασφάλειας δικαίου.
- 81 Συγκεκριμένα, είναι σαφές ότι το καθεστώς αυτό έχει ως σκοπό να μην υπερβαίνει η παραγωγή γάλακτος στην Κοινότητα μια συνολική εγγυημένη ποσότητα, η οποία καθορίζεται σε κοινοτικό επίπεδο και κατανέμεται από τα κράτη μέλη μεταξύ των παραγωγών. Η επίτευξη αυτού του σκοπού προϋποθέτει κατ' ανάγκην ότι οι παραγωγοί έχουν ενημερωθεί για το χορηγηθέν σε αυτούς τμήμα της συνολικής εγγυημένης ποσότητας το οποίο οφείλουν να μην υπερβούν.
- 82 Επιπλέον, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι, σύμφωνα με το καθεστώς αυτό, ο παραγωγός του οποίου η παραγωγή υπερβαίνει την ατομική του ποσότητα αναφοράς υποχρεούται να καταβάλει συμπληρωματική εισφορά η οποία ανέρχεται στο 115 % της ενδεικτικής τιμής του γάλακτος, η μη κοινοποίηση αυτής της ποσότητας αναφοράς στον συγκεκριμένο παραγωγό θα ήταν προδήλως αντίθετη προς την αρχή της ασφάλειας δικαίου.

- 83 Όσον αφορά τη μορφή αυτής της κοινοποίησεως, είναι αναμφίβολο ότι η αρχή της ασφάλειας δικαίου απαιτεί επαρκή δημοσιότητα για τα εθνικά μέτρα που λαμβάνονται κατ' εφαρμογήν κοινοτικής ρυθμίσεως (προπαρατεθείσα απόφαση Mulligan κ.λπ., σκέψη 51). Δεδομένου ότι η κοινοποίηση των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς στους οικείους παραγωγούς αποτελεί μέτρο που λαμβάνεται στο πλαίσιο της εφαρμογής, εκ μέρους των αρμόδιων εθνικών αρχών, της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως περί συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος, πρέπει να πραγματοποιείται κατά τρόπο που να διασφαλίζει την τήρηση της επιταγής περί επαρκούς δημοσιότητας.
- 84 Εντούτοις, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η αρχή της ασφάλειας δικαίου δεν επιβάλλει ιδιαίτερη μορφή δημοσιότητας, όπως τη δημοσίευση των εν λόγω μέτρων στην επίσημη εφημερίδα του οικείου κράτους μέλους, την ανακοίνωση μέσω των επίσημων δελτίων ή την κοινοποίηση που απευθύνεται ατομικά σε κάθε παραγωγό (βλ., υπό την έννοια αυτή, προπαρατεθείσα απόφαση Mulligan κ.λπ., σκέψη 51).
- 85 Συγκεκριμένα, ο λόγος για τον οποίο η αρχή της ασφάλειας δικαίου, ως γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου, απαιτεί επαρκή δημοσιότητα για τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη σε εκτέλεση υποχρεώσεως απορρέουσας από το κοινοτικό δίκαιο είναι η προφανής αναγκαιότητα να διασφαλίζεται η εκ μέρους των υποκειμένων δικαίου, τα οποία αφορούν τα εν λόγω μέτρα, γνώση της εκτάσεως των δικαιωμάτων και υποχρεώσεών τους στον συγκεκριμένο τομέα που διέπεται από το κοινοτικό δίκαιο (προπαρατεθείσα απόφαση Mulligan κ.λπ., σκέψη 52).
- 86 Συνεπώς, η προσήκουσα δημοσιότητα πρέπει να είναι τέτοια ώστε τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία αφορά το μέτρο, να ενημερώνονται για την ατομική τους ποσότητα αναφοράς. Ως εκ τούτου, δεν αποκλείεται η προϋπόθεση αυτή να πληρούται με τη δημοσίευση των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς σε επίσημα δελτία, όπως στην περίπτωση των υποθέσεων των κύριων δικών, λαμβανομένου υπόψη και του γεγονότος ότι, όπως επισήμανε η Ιταλική Κυβέρνηση, τα εν λόγω επίσημα δελτία είχαν δημοσιευθεί στην *Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana*. Απόκειται, πάντως, στο εθνικό δικαστήριο να αποφανθεί, βάσει των ανωτέρω σκέψεων και των στοιχείων που διαθέτει, αν αυτό συντρέχει στις υποθέσεις των κύριων δικών.

- 87 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, στο τρίτο, στο τέταρτο και στο πέμπτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι κανονισμοί 3950/92 και 536/93 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι η αρχική χορήγηση των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς καθώς και κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση αυτών των ποσοτήτων πρέπει να κοινοποιούνται στους οικείους παραγωγούς από τις αρμόδιες εθνικές αρχές.

Βάσει της αρχής της ασφάλειας δικαίου, η κοινοποίηση αυτή πρέπει να παρέχει στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία αφορά το μέτρο, κάθε πληροφορία σχετική με την αρχική χορήγηση της ατομικής τους ποσότητας αναφοράς ή μεταγενέστερη τροποποίησή της. Απόκειται στο εθνικό δικαστήριο να κρίνει, βάσει των στοιχείων που διαθέτει, αν η προϋπόθεση αυτή πληρούται στις υποθέσεις των κύριων δικών.

Επί του έκτου και του έβδομου ερωτήματος

- 88 Με το έκτο και το έβδομο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν οι κανονισμοί 3950/92 και 536/93 ή ορισμένες από τις διατάξεις τους πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι παρέχουν στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να καθορίζουν τις κατηγορίες παραγωγών στις οποίες πρέπει κατά προτεραιότητα να χορηγούνται εκ νέου οι μη χρησιμοποιηθείσες ατομικές ποσότητες αναφοράς και αν, ειδικότερα, οι ορεινές περιοχές προέχουν των αποκαλούμενων «μειονεκτικών περιοχών».

- 89 Η Επιτροπή αμφισβητεί ομοίως το παραδεκτό των ερωτημάτων αυτών, στον βαθμό κατά τον οποίο το αιτούν δικαστήριο δεν διευκρινίζει με ποιο τρόπο εντάσσονται τα ερωτήματα αυτά στο νομικό πλαίσιο και στα πραγματικά περιστατικά των υποθέσεων των κύριων δικών, καθώς και για ποιο λόγο η απάντηση στα ερωτήματα αυτά είναι κρίσιμη για την επίλυση των διαφορών που εκκρεμούν ενώπιόν του.

- 90 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με την παρατεθείσα στις σκέψεις 72 και 73 της παρούσας αποφάσεως νομολογία, το Δικαστήριο δύναται να αρνηθεί να αποφανθεί επί προδικαστικού ερωτήματος που του υπέβαλε εθνικό δικαστήριο, μεταξύ άλλων, όταν δεν διαθέτει τα πραγματικά ή νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δοθεί χρήσιμη απάντηση στο ερώτημα που του υποβλήθηκε. Η επιταγή περί επαρκούς προσδιορισμού, με την απόφαση περί παραπομπής, του νομικού πλαισίου και των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης έχει ως σκοπό, αφενός, να παρέχει στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να προβαίνει σε χρήσιμη για τον εθνικό δικαστή ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου και, αφετέρου, να παρέχει στις κυβερνήσεις των κρατών μελών καθώς και στα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη τη δυνατότητα να υποβάλλουν παρατηρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 20 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου.
- 91 Εν προκειμένω, όμως, το αιτούν δικαστήριο δεν παρέσχε κανένα στοιχείο που να επιτρέπει τον προσδιορισμό του πλαισίου των πραγματικών περιστάσεων και των κανονιστικών ρυθμίσεων στο οποίο εντάσσονται το έκτο και το έβδομο ερώτημα. Το δικαστήριο αυτό, αφού επανέλαβε το σκεπτικό των αποφάσεων περί παραπομπής σε κάθε υπόθεση, περιορίστηκε, στις τέσσερις υποθέσεις στο πλαίσιο των οποίων υποβλήθηκαν τα ερωτήματα αυτά, να προσθέσει ότι, μεταξύ όλων των ερωτημάτων που οι προσφεύγοντες των κύριων δικών τού είχαν προτείνει να υποβάλει στο Δικαστήριο, έκρινε σκόπιμο να υποβάλει τα δύο αυτά ερωτήματα.
- 92 Ως εκ τούτου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το αιτούν δικαστήριο δεν παρέσχε τα πραγματικά ή νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δοθεί χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα αυτά.
- 93 Συνεπώς, το έκτο και το έβδομο ερώτημα πρέπει να κριθούν απαράδεκτα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 94 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Ιταλική και η Ελληνική Κυβέρνηση, καθώς και το Συμβούλιο και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει, ως προς τους διαδίκους των κύριων δικών, τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, απόκειται σ' αυτό να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με αποφάσεις της 6ης Ιουλίου 2000 το Tribunale amministrativo regionale del Lazio, αποφαινεται:

- 1) Τα άρθρα 1 και 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) 3950/92 του Συμβουλίου, της 28ης Δεκεμβρίου 1992, για τη θέσπιση συμπληρωματικής εισφοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, καθώς και τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) 536/93 της Επιτροπής, της 9ης Μαρτίου 1993, περί λεπτομερών κανόνων εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι δεν απαγορεύουν σε ένα κράτος μέλος να διορθώνει,

κατόπιν ελέγχων, την ατομική ποσότητα αναφοράς που χορηγήθηκε σε κάθε παραγωγό και, συνεπώς, να προβαίνει, μετά την ανακατανομή των ποσοτήτων αναφοράς που δεν χρησιμοποιήθηκαν και σε χρόνο μεταγενέστερο της ημερομηνίας εκπνοής της προθεσμίας καταβολής των συμπληρωματικών εισφορών για τη συγκεκριμένη περίοδο, σε νέο υπολογισμό των εισφορών που οφείλονται.

- 2) Οι κανονισμοί 3950/92 και 536/93 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι η αρχική χορήγηση των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς, καθώς και κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση αυτών των ποσοτήτων πρέπει να κοινοποιούνται στους οικείους παραγωγούς από τις αρμόδιες εθνικές αρχές.

Βάσει της αρχής της ασφάλειας δικαίου, η κοινοποίηση αυτή πρέπει να παρέχει στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία αφορά το μέτρο, κάθε πληροφορία σχετικά με την αρχική χορήγηση της ατομικής τους ποσότητας αναφοράς ή μεταγενέστερη τροποποίησή της. Απόκειται στο εθνικό δικαστήριο να κρίνει, βάσει των στοιχείων που διαθέτει, αν η προϋπόθεση αυτή πληρούται στις υποθέσεις των κύριων δικών.

Σκουρής

Gulmann

Puissochet

Macken

Colneric

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 25 Μαρτίου 2004.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

R. Grass

B. Σκουρής